

VILNIAUS „MINTIES“ GIMNAZIJOS DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus „Minties“ gimnazijos (toliau - Gimnazijos) darbuotojų etikos kodekse (toliau - GDEK) skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kuriuos savo veikloje taiko Gimnazijos darbuotojai.
2. GDEK paskirtis - padėti Gimnazijos darbuotojams suprasti etiško elgesio normas ir padėti spręsti problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje.
3. GDEK papildo mokytojų, kitų darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Gimnazijos nuostatuose, Gimnazijos darbo tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose teisės aktuose.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. Pagrindinės GDEK vartojamos sąvokos yra šios:
 - 4.1. etika - tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas;
 - 4.2. vertybės - idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną;
 - 4.3. etikos normų pažeidimas - poelgis, veiksmas, elgesys darbe, sukeltantis prieštarungus vertinimus, pasireiškiančius GDEK apibrėžtų elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina Gimnazijos bendruomenės mikroklimatą, trukdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą;
 - 4.4. artimi asmenys - darbuotojo sutuoktinis, sugyventinis, partneris, kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka, taip pat jų ir darbuotojo tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai), seserys (įseserės), seneliai, vaikaičiai ir jų sutuoktiniai, sugyventiniai ar partneriai;
 - 4.5. interesų konfliktas - situacija, kai darbuotojas, atlikdamas tarnybines pareigas ar vykdydamas tarnybinį pavedimą, turi priimti ar dalyvauti priimant sprendimą arba įvykdyti pavedimą, kurie susiję su jo privačiais interesais;
 - 4.6. privatūs interesai - darbuotojo (ar jam artimo asmens) suinteresuotumas asmenine turtine ar neturtine nauda, darbuotojo (ar jam artimo asmens) moralinė skola, moralinis įsipareigojimas ar kitas panašaus pobūdžio interesas darbuotojui atliekant tarnybines pareigas;
 - 4.7. viešieji interesai - visuomenės suinteresuotumas, kad darbuotojai visus sprendimus priimtų nešališkai ir teisingai.

III SKYRIUS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

5. GDEK tikslas - apibrėžti gimnazijos darbuotojų profesinio elgesio taisykles ir siekti, kad kiekvieno darbuotojo veikla didintų pasitikėjimą Gimnazija, Lietuvos švietimo sistema.
6. Uždaviniai:
 - 6.1. padėti darbuotojams geriau suprasti ir puoselėti svarbiausias bendražmogiškas bei akademinės srities vertybes: pagarbą, teisingumą, žmogaus teisių pripažinimą, atsakomybę, sąžiningumą, atidą ir solidarumą;
 - 6.2. apsaugoti darbuotojus nuo veiksmų, galinčių pakenkti asmens bei Gimnazijos autoritetui;

- 6.3. užtikrinti, kad Gimnazijos bendruomenės narių tarpusavio santykiai būtų grindžiami tolerancijos ir pagarbos vienu kitais principais;
- 6.4. užkirsti kelią neetiškam Gimnazijos darbuotojų elgesiui;
- 6.5. numatyti prevencines priemones interesų konfliktui.

IV SKYRIUS

PAGRINDINIAI DARBUOTOJŲ ETIKOS PRINCIPAI

7. Visi Gimnazijos darbuotojai savo veikloje vadovaujami šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:
 - 7.1. pagarbos:
 - 7.1.1. pripažįsta, kad bendravimas su Gimnazijos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą;
 - 7.1.2. puoselėja pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis (Gimnazijos taryba, metodine taryba, mokinių taryba ir kitomis);
 - 7.2. teisingumo:
 - 7.2.1. tiki, kad žmonių skirtybės yra veikiau norma nei išimtis;
 - 7.2.2. objektyviai remdamiesi kompetencija, vertina kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiskai patariant ir padedant vieni kitiems;
 - 7.3. žmogaus teisių pripažinimo:
 - 7.3.1. nepažeidžia bendruomenės narių teisių ir teisėtų interesų;
 - 7.3.2. vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis;
 - 7.3.3. siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje;
 - 7.4. atsakomybės:
 - 7.4.1. veikia kaip profesionalas;
 - 7.4.2. vengia interesų konflikto;
 - 7.4.3. naudoja darbo laiką tik darbo tikslais;
 - 7.4.4. nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti darbą;
 - 7.5. sąžiningumo:
 - 7.5.1. teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę patirtį ir kompetenciją;
 - 7.5.2. savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius;
 - 7.5.3. vadovaujasi Gimnazijos darbo tvarkos taisyklėmis;
 - 7.5.4. laiku, atidžiai ir profesionaliai atlieka pareiginėse instrukcijose ir kituose lokaliniuose dokumentuose numatytas funkcijas;
 - 7.5.5. nepiktnaudžiauja savo padėtimi;
 - 7.6. atidos ir solidarumo:
 - 7.6.1. bendrauja su kolegomis ir bendruomene siekdamas geros visų savijautos.

V SKYRIUS

PEDAGOGŲ ELGESIO IR VEIKLOS PRINCIPŲ TAIKYMO YPATUMAI

8. Pedagogai savo darbe vadovaujasi principais, nurodytais IV skyriuje.
9. Pedagogų elgesio ir veiklos principų taikymo ypatumai yra šie:
 - 9.1. vadovaudamasis pagarbos principu, pedagogas:
 - 9.1.1. geba kritiškai įvertinti savo požiūrį ir nuostatas bei jų poveikį savo veiklai;
 - 9.1.2. pripažįsta, kad bendravimas su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais) turi būti grindžiamas abipuse pagarba, pasitikėjimu ir prireikus konfidencialumu, suvokia, kad tai daro tiesioginę įtaką augančiai vaiko asmenybei, gyvenimui mokykloje ir ugdymo(si) kokybei;

- 9.1.3. padeda kurti savitarpio pagarbą ir toleranciją grįžtą bendruomenę;
- 9.1.4. ugdymą grindžia humanistinėmis vertybėmis;
- 9.1.5. išklauso, įvertina ir gerbia mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų), kolegų, vadovų nuomonę; nuomonėms nesutampant, mandagiai pateikia argumentų, geba veiksmingai spręsti konfliktus;
- 9.1.6. skatina kiekvieno mokinio saviraišką, stiprina savivertę, pastebi kiekvieno mokinio pažangą ir pasiekimus, džiaugiasi jais, puoselėja ir demonstruoja pozityvias nuostatas, paveikiais būdais skatina mokinių ugdymosi (mokymosi) motyvaciją.
- 9.2. vadovaudamasis teisingumo principu, pedagogas:
 - 9.2.1. tiki, kad žmonių skirtybės yra veikiau norma nei išimtis, todėl mokinių, pedagogų bendruomenę supranta kaip individų visumą;
 - 9.2.2. supranta mokinių ir jų ugdymosi poreikių įvairovės priežastis, pažįsta mokinių mokymosi stilius, žino ugdymosi poreikius ir į juos atsižvelgia ugdymo procese;
 - 9.2.3. parenka tinkamiausius būdus savo pedagoginės veiklos situacijose, atsižvelgdamas į mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) ir jų poreikių bei lūkesčių įvairovę;
 - 9.2.4. tiki, kad kiekvienas mokinytis, nepaisant jo socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumų, turi ugdymo(si) potencialą, galių siekti pažangos ir gerų rezultatų ir tai pasiekti, skatina mokymosi motyvaciją.
- 9.3. vadovaudamasis žmogaus teisių pripažinimo principu, pedagogas:
 - 9.3.1. savo veiklą grindžia nuostata, kad švietimo sistema turi būti socialiai teisinga, užtikrinanti asmens teisių įgyvendinimą, laiduojanti kiekvienam asmeniui švietimo prieinamumą ir lygias galimybes įgyti kokybišką išsilavinimą, kvalifikaciją, tobulinti įgytas kompetencijas;
 - 9.3.2. turi argumentų ir juos įtikinamai pateikia pristatydamas socialinio teisingumo ir lygių galimybių nuostatas ir prireikus jas gindamas;
 - 9.3.3. gerbia visų asmenų teises ir laisves, sudaro sąlygas mokinių raiškai ir tapatybei, ugdo toleranciją ir draugiškus skirtingų tautinių ir religinių grupių asmenų santykius;
 - 9.3.4. sudaro sąlygas kiekvienam ugdytiniui puoselėti asmens tapatumą.
- 9.4. vadovaudamasis atsakomybės principu, pedagogas:
 - 9.4.1. elgiasi sąžiningai, neiškraipo faktų, laiku dalijasi aktualia informacija bendraudamas ir bendradarbiaudamas su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis, vadovais, Gimnazijos nustatyta tvarka informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) apie jų vaiko būklę, ugdymo ir ugdymosi poreikius, ugdymo proceso pritaikymą, pagalbos teikimą, mokyklos lankymą, elgesį ir pan.;
 - 9.4.2. reguliariai įvertina savo kompetencijas, numato jų tobulinimo kryptis ir būdus, atsižvelgdamas į gaunamą iš vadovų, kolegų, mokinių ir jų tėvų (globėjų, rūpintojų) grįžtamąjį ryšį;
 - 9.4.3. prireikus ieško informacijos ir bendradarbiaudamas su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis, vadovais telkia išteklius, reikalingus kiekvieno mokinio asmenybei ugdyti, dialogiškam ir tyrinėjančiam mokinių ugdymuisi (mokymuisi) užtikrinti;
 - 9.4.4. atsakingai veikia socialiniuose tinkluose ir kitose viešose veiklose;
 - 9.4.5. savo veikloje paiso profesionalumo ir konfidencialumo nuostatų.
- 9.5. vadovaudamasis sąžiningumo principu, pedagogas:
 - 9.5.1. pagrįstai naudoja išteklius savo darbo vietoje, siekdamas užtikrinti kiekvieno mokinio prasmingą ir savarankišką veiklą mokykloje, stiprindamas jų mokymosi motyvaciją ir pasitikėjimą savo gebėjimais, teikdamas pagalbą mokiniams, turintiems ugdymosi, mokymosi sunkumų ir specialiųjų ugdymosi poreikių;
 - 9.5.2. nesinaudoja savo padėtimi (pareigomis) asmeninės naudos tikslais;
 - 9.5.3. visada pateikia teisingą informaciją apie mokinius, įstaigą, kurioje dirba, save, savo veiklą.
- 9.6. vadovaudamasis atidos ir solidarumo principais:

- 9.6.1. atsižvelgia į kiekvieno mokinio savijautą, ar jis jaučiasi esąs priimtas, gerbiamas, saugus, ar džiaugiasi buvimu mokykloje ir laiko jį prasmingu ir prireikus bendradarbiaudamas su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis imasi priemonių mokinio savijautai gerinti;
- 9.6.2. stengiasi, kad kiekvienas mokinys turėtų galimybių bendruomeniškumui, pavyzdžiui, narystei, vienybei, dalijimuisi, rūpinimuisi kitais, pagalbos teikimui, įsipareigojimams, dalyvavimui mokyklos savivaldoje;
- 9.6.3. prireikus bendradarbiauja su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis, imasi priemonių kiekvieno vaiko emocinei savijautai ir socialinės įtraukties situacijai gerinti;
- 9.6.4. palaiko darnius santykius su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), bendruomene, supranta ir atjaučia kitus, siekia padėti mokiniams patirti sėkmę Gimnazijoje ir gyvenime.
10. Pedagogas supranta, jog jo etiką pažeidžia:
 - 10.1. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, visiems mokytojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniškai konfliktai bei intrigos;
 - 10.2. nepagarbūs atsiliepimai apie nedalyvaujančio kolegos pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes bei nepagarbus bendravimas su kolegomis mokinių ir/ar kitų kolegų akivaizdoje;
 - 10.3. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, kompetencija, asmeniniai reikalai ir asmeninės savybės, elgesys, gyvenimo būdas, apranga) tiek su mokiniais, tiek su kitais asmenimis;
 - 10.4. kai pamokų metu viešinamos asmeninio gyvenimo detalės bei asmeniniai reikalai aptarinėjami su mokiniais;
 - 10.5. mokytojo nepagarbus elgesys su mokiniu, mokinio asmeninių savybių, šeimos aptarimas ar paviešinimas asmenims, tiesiogiai nesusijusiems su jų ugdymu, problemos sprendimu.
11. Pedagogas privalo nešiurkščiai, neįžeidžiamai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą mokinių nesąžiningumui ir kitiems elgesio normų pažeidimo faktams.
12. Atsiradus konfliktinėms situacijoms, pedagogas turi elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai, išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.
13. Pripažįsta Gimnazijos valdymo struktūrą, savo veikloje laikosi subordinacijos.
14. Pedagogas nesinaudoja asmeniniais tikslais gimnazijos nuosavybe ir patikėtais materialiniais bei finansiniais resursais.

VI SKYRIUS INTERESŲ KONFLIKTAS

15. Visi gimnazijos darbuotojai turi prievolę vengti interesų konflikto ir pareigą nusišalinti.
16. Privatus interesas prilyginamas darbuotojui artimų asmenų turimiems interesams.
17. Darbuotojas supranta, jog yra didžiulė tikimybė, kad jis pateko į interesų konfliktų situaciją, jei vykdydamas savo pareigas privalo spręsti klausimus, susijusius ir su:
 - 17.1. darbuotojo šeimos (giminės) ar nuosavu verslu;
 - 17.2. turimomis bendrovių ir įmonių akcijomis (dalimis, pajais);
 - 17.3. profesine veikla: darbu kitose įmonėse, įstaigose ir organizacijose, individualiu užimtumu (autorinėmis sutartimis) ir pan.;
 - 17.4. naryste, ryšiais ir pareigomis įmonėse, įstaigose ir organizacijose ar fonduose;
 - 17.5. finansiniais ar moraliniais įsipareigojimais (skola) kitiems asmenims, kitais civiliniais santykiais;
 - 17.6. iš kitų asmenų gautomis (jiems suteiktomis) dovanomis ir paslaugomis;
 - 17.7. priešišku (ginču ar konkurencija) kitų asmenų ar grupių atžvilgiu;
 - 17.8. artimų (Jums svarbių) asmenų darbu toje pačioje institucijoje;
 - 17.9. Ketinimais, susijusiais su naujo darbo paieškomis, derybomis su būsimu darbdaviu ir pan.

18. Pagrindinės interesų konfliktų valdymo ir sprendimo (šalinimo) galimybės yra šios:
 - 18.1. privataus intereso atsisakymas arba likvidavimas;
 - 18.2. nusišalinimas nuo klausimo sprendimo;
 - 18.3. priėjimo prie atitinkamos informacijos apribojimas;
 - 18.4. pavedimas atlikti funkcijas, nekeliančias interesų konflikto;
 - 18.5. tarnybinių pareigų ir atsakomybių pertvarkymas;
 - 18.6. visiškas (ne vienkartinis) atsisakymas atlikti pareigas, susijusias su privačiais interesais.
19. Daugumą 18 p. išvardintų interesų konfliktų valdymo ir šalinimo priemonių vykdo ne pats interesų konfliktą patiriantis asmuo, bet jo vadovai - tiesioginis ar Gimnazijos. Šių asmenų dalyvavimas sprendžiant jiems pavaldiems darbuotojams iškilusias interesų situacijas yra nepaprastai svarbus ir reikšmingas.
20. Gimnazijos direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams, viešųjų pirkimų organizatoriai, viešųjų pirkimų komisijos nariai teikia ir, kai reikia, tikslina privačių interesų deklaraciją.
21. Privačių interesų deklaracijos teikiamos: pirmąjį kartą deklaruoja per 30 kalendorinių dienų nuo išrinkimo, priėmimo ar paskyrimo į pareigas dienos; deklaracija tikslinama per 30 kalendorinių dienų, jei atsiranda naujų deklaruotinių duomenų ar pasikeitė deklaruotieji; deklaracija tikslinama nedelsiant, bet ne vėliau nei per 7 kalendorines dienas, jei paaiškėja naujų interesų konfliktą galinčių kelti aplinkybių.

VII SKYRIUS KODEKSO ĮGYVENDINIMAS

22. Kodekso priežiūrą vykdo nuolat veikianti (bet ne ilgiau kaip 5 metus) Etikos komisija (toliau - Komisija), kurią sudaro 3 nariai, išrinkti Gimnazijos mokytojų tarybos posėdyje balsų dauguma.
23. Komisijos pirmininką renka komisijos nariai atviru balsavimu.
24. Komisijos posėdžiai šaukiami gavus prašymą dėl GDEK galimo pažeidimo.
25. Komisijos posėdžius kviečia ir jiems vadovauja komisijos pirmininkas, jam nesant - pavaduotojas.
26. Į Komisiją gali kreiptis bet kuris bendruomenės narys.
27. Pažeidimai, dėl kurių kreipiamasi į Komisiją, turi būti įvykę ne anksčiau negu prieš 14 kalendorinių dienų.
28. Prašymai dėl etikos pažeidimų registruojami raštinėje, vizuojami Gimnazijos direktoriaus ir įteikiami Komisijos pirmininkui. Priimami svarstyti tik aiškiai motyvuoti prašymai. Anoniminiai prašymai nesvarstomi.
29. Komisija privalo išnagrinėti gautą prašymą, priimti sprendimą ir raštu (pasirašytu Komisijos pirmininko) atsakyti prašymą pateikusiam ar suinteresuotam asmeniui ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos. Komisija prašymo išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu. Komisijos raštiški atsakymai registruojami raštinėje.
30. Darbuotojas, dėl kurio gautas prašymas, yra informuojamas apie jo turinį ir pateikia raštu paaiškinimus per 3 darbo dienas nuo informavimo dienos.
31. Komisijos nariai turi siekti teisingai nagrinėti prašymus ir skundus, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, priimti nešališkus sprendimus, nesinaudoti tarnybine padėtimi.
32. Komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos apie tiriamą medžiagą.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Svarstant atsakomybę už GDEK reikalavimų pažeidimą išnagrinėjama ir įvertinama Komisijos ir savivaldos institucijų nuomonė.

34. Laikytis GDEK reikalavimų – asmeninis darbuotojo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pedagogų bei kitų darbuotojų veiklą.
-